

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Aliæ objectiones circa motivam Incarnationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

propinqua fini, nempe Deo, sed solum propinqua causalitate, seu in ratione mediū & finis, Christi autem Incarnatio in ratione finis non fuit magis propinqua Deo, cum volita fuerit ob salutem nostram, licet tandem omnia referrentur ad Deum: & hoc argumentum probaret, nec operationes Christi passibilis posse ad hoc opus referri.

IX. Objicitur sextò: Ergo Christus non fuit prædestinatus modo tam nobili, quam nos. Respondetur primò: Non multum id referre cum Scriptura affirmet ita factum esse. Secundò dico, fuisse præfinitum modo nobiliori, ita nimirum ut omnia tandem ad illius gloriam ordinarentur. Dices: Ergo plus amavit nos Deus, quam Christum, nam propter quod unumquodque tale & illud magis. Distinguo consequens, affectu quasi desiderii & amore antecedente transferat, hac enim ratione plus cupiuit salutem nostram, quam existentiam humanitatis Christi: amore tamen complacentiæ infinites plus amat Deus Christum, quam res omnes creatas.

SECTIO QUARTA.

Alia objectiones circa motivum Incarnationis.

I. Objicitur septimò, Sanctum Augustinum libro primo de Nuptiis cap. 21. asserere, etiamsi primus parens non cecidisset, futurum nihilominus in mundo fuisse Sacramentum matrimonii. hoc autem, ut ait Apostolus ad Ephesios 5. est in Christo & Ecclesiâ, ergo Incarnationis mysterium non dependebat à lapsu Adami, sed fuisset juxta Sanctum Augustinum in statu nature integræ, ac proinde non est primò præfinitus Christus ob hominum salutem, seu ad humani generis reparationem. Respondetur: Quantumvis, ut ait S. Augustinus, Sacramentum matrimonii fuisset in statu innocentie, & verè gratiam contulisset, non tamen fuisset Incarnationis Christi significativum, ut modò est; Apostolus verò loquitur secundum præsentem rerum statum, in quo, ut ostensum est, propter nos & nostram salutem divinum Verbum naturam humanam assumpsit; unde Sacramentum matrimonii alio modo jam est significativum, quam tunc fuisset.

II. Objicitur octavò Concilium Tridentinum sessione sextâ, capite septimo, dicens: *Causa finalis nostra justificationis ac salutis est gloria Christi*, ergo non potest nostra salus esse causa finalis adventus Christi. Nego consequentiam: Nec enim dicit Concilium Christum esse causam finalem nostræ justificationis, sed gloriam Christi: in primo ergo signo post prævisum peccatum est decretum adventus Christi, in secundo nostra salus: in tertio accidentalis gloria Christi eidem ex salute nostrâ redundans.

III. Objicitur nonò: Ergo & potest Deus permittere peccatum ex amore erga Christum, & gloriam ipsius, quod tamen videtur aliquo modo velle peccata, ut inde eveniant bona, & contra superius dicta, esset enim velle saltem indirectè vulnera, ut medicus occasionem habeat peritiam suam ostendendi, & ut gloriam sibi ex eorum curatione comparet. Respondetur distinguendo consequens; Potuit Deus ex affectu er-

ga Christum positivè velle permissionem peccati, eligendo quasi illam ut medium utile ad gloriam, Christi. Nego consequentiam: Potuit ex affectu simplici, seu complacentiâ in Christo tanquam removente prohibens, permittere peccatum, concedo.

Quod ut melius percipiatur, consideremus Deum pro illo signo ex unâ parte videntem malitiam peccati conditionatè futuri, ex aliâ Christum & illius gloriam, malitia peccati ex se retardaret Deum, ne illud permitteret, jam verò minus retardat, cum videat se habere tale remedium in promptu, quod illud permissum delere possit, cum tanto bono hominum, & gloriâ Christi, ac Dei. Sic dicitur Deus ex affectu erga humilitatem ac pœnitentiam hominis, permittere in eo peccatum, non quòd hanc eligat ut medium ad pœnitentiam, sed quòd affectus erga humilitatem & pœnitentiam minuatur quasi vires peccati ad impediendam illius permissionem, præsertim cum aliunde habeat occasionem illud permittendi, ut nimirum indemnem servet hominis libertatem, ipsūque regat juxta naturæ suæ conditionem, unde cum hoc semper stat quòd ad actionem peccaminosam concurrat invitus.

Objicitur decimò: Christus fuit primus prædestinatus, & exemplar cæterorum, ergo prævisus fuit ante prævisionem peccati. Respondetur primò: Christum dignitate fuisse primum, id est, prædestinatum ad altiorem gratiam & gloriam, quam fuerunt cæteri omnes. Secundò dico, fuisse Christum prædestinatum ante prædestinationem aliorum, non tamen ante lapsum; prius ergo est prævisum peccatum, deinde præfinita Verbi Incarnatio, postea ex Christi meritis jam prævisis homines electi sunt ad gloriam.

Objicitur undecimò: Adamo in paradiso revelatum fuit hoc mysterium, ut colligitur ex illis ejus verbis Genesis secundo: *Hoc nunc os ex osibus meis*, &c. quæ verba referens Apostolus cap. 5. ad Ephesios, subjungit: *Sacramentum hoc magnum, ego autem dico in Christo & Ecclesiâ*, ex quo loco deducunt Patres, S. Hieronymus, S. Leo, & alii, habuisse Adamum noticiam hujus mysterii ante lapsum, ergo non erat posterior peccato, sic enim cognoscere debebat lapsum suum futurum.

Ad hoc responderi potest primò cum Rupertus in Genesim lib. 2. Molinâ primâ parte, q. 57. art. 5. d. 2. Lessio, Cominck, & aliis, Adamum non habuisse fidem explicitam hujus mysterii, sed tantum implicitam & confusam. Dicit ergo potest hoc solummodo tunc cognovisse Adamum mysterium Incarnationis, quatenus cognovit vinculum matrimonii, quod est conjunctio maris & femine, significare magnam conjunctionem Dei cum humano genere, ut fiant unus spiritus, sicut fuerunt illi una caro, utrum autem futurum erat hoc vinculum assumendo naturam nostram, an alio modo, nescivit Adamus: unde ait Apostolus in hunc locum, ego autem dico in Christo & Ecclesiâ, qui proinde dicit se interpretari verba Adami, non Adamum ipsum. Patres verò supra positi, ab omnibus sunt explicandi, alioqui sequeretur Adamum non solum cognovisse explicitè Incarnationem, sed passionem Christi, & redemptionem, ac lapsum suum, quod nullus concedit; Patres enim dicunt Adamum in illo raptu fuisse typum Christi dormientis in Cruce, & Ecclesiam fuisse formatam ex ejus

IV.
Deus videndo Christum, & tale se habere remedium in promptu, minus retardatur à permissione peccati.

V.
Christus fuit primò prædestinatus dignitate.

VI.
Dicit, Adamus in paradiso ante lapsum habuit mysterium hujus revelationem.

VII.
Resp. Adamus in paradiso implicitè tantum Incarnationis cognitionem habuisse, nempe in vinculo matrimonii.

Apostolus Adamum verba interpretatur.

TOM. II.

latere, sicut formata fuit Eva ex costâ Adami, hic ergo omnes fateri debent ipsos locutos fuisse de cognitione confusâ, ergo & in altero.

VIII.

Est Adamus habuisset explicitam cognitionem Incarnationis, non tamen necessarium cognoscere debuit vel causam illius vel modum.

Secundò responderi potest, & magis ad mentem Sancti Thomæ, habuisse Adamum in extasi illâ inditam sibi fidem explicitam Incarnationis, quæ tamen cognitio, licet tempore fuerit prior peccato, naturâ tamen erat posterior, sicut cognitio, quam modò habemus de die Judicii. Ex quâ tamen cognitione non sequitur ipsum scire debuisse vel causam adventus Christi, vel modum.

SECTIO QUINTA.

Ordo decretorum circa mysterium Incarnationis.

I.

Plurimi, ac diversissimi hæc in re sunt procedendi modi.

MIRUM est quanta in hoc sit Theologorum dissensio, opinionumque varietas, ita ut Pater Tannerus hic, disputatione primâ, quæstione primâ, dubio sexto affirmet, octodecim ac plures se diversos vidisse circa hoc punctum procedendi modos. Hujus ratio est, quod de re tam arditâ ac sublimi sit sermo, Dei scilicet decretis, quis autem consiliarius ejus fuit? dum ergo quisque voluntatis ejus actus, rerumque ad nos in hoc præsertim mysterio spectantium dispositionem peruestigat, & speculando assequi contendit, in diversas itum est sententias, & hi unam, illi aliam, nullus fortasse veram divinæ ordinationis rationem ac seriem hac in parte assignat. Aliquid etiam mihi pro instituto dicendum, quiddam circa divina isthæc decreta, si non verum, vero saltem similius videtur aperiendum, si verò rem non assequar, haud tamen mihi decorem cum tantis viris errare, quod eorum aliquos, cum divinando tantum procedant, nec certi quidquam in quo pedem figant, habeant, fecisse, est indubitatum.

Cur hæc de re tanta sit opinio diversitas.

Quid mihi hæc in parte verisimilius sit aperiendum.

II.

Disputationis causâ ponantur decreta realiter distincta.

Ut autem res hæc per se obscurissima, clariùs percipiatur, ponamus decreta divina esse realiter inter se distincta, & rationis signa esse diversa instantia realia. Querimus ergo quid prius, quid posterius Deus circa Incarnationem decernat.

III.

Dicunt aliqui Deum unico simplicissimo actu, & re & ratione hæc omnia decernere.

Recentiores aliqui cum Molina parte primâ, quæst. 23. art. 4. dub. 1. memb. 7. & 8. facile se ab hac difficultate expediunt, dicunt enim Deum per scientiam conditionatam antecedenter ad quodvis decretum scire omnes combinationes rerum possibles, & quid in quibuscumque circumstantiis vel fiet, vel fieri possit, quâ scientiâ positâ, inquirunt, Deus unico simplicissimo actu & re & ratione elegit hunc rerum ordinem præ omnibus aliis possibilibus, sicque ex vi hujus decreti nec Incarnationem sine permissione peccati futuram fuisse dicunt, neque hanc sine illâ, cum ablatâ parte objecti necessariò mutetur actus. Dicunt tamen non esse decretam Incarnationem post prævisum peccatum, cum enim prævisio peccati sequatur decretum de illius permissione, sequeretur manifestè contra ipsos non esse idem decretum de adventu Christi, & de permissione peccati, decretum enim Incarnationis supponeret prævisionem peccati, prævisio peccati decretum de illius permissione, ergo decretum de permissione peccati uno vel altero signo præcedit decretum de Incarnatione, ergo non sunt idem decretum formaliter.

Neque Incarnationem sine permissione peccati, neque hanc sine illâ ex vi hujus decreti futuram fuisse affirmant.

Quicquid sit de hujusmodi decreto, possibile sit, necne, de quo in tractatu de Prædestinatione dixi Tomo præcedente, disp. 40. in præsentem nullo modo est admittendum; primò enim juxta hanc sententiam non venisset Christus ex vi præcedentis decreti, si vel musca aliqua aut non fuisset creata, aut mortua, dicunt enim sicut omnia cognoscit Deus unico indivisibili actu cognitionis, ita unico etiam decreto omnia decernit, ergo sicut secundum omnes esset diversa scientia, si per eam non cognosceretur una aliqua musca ex iis, quæ de facto cognoscuntur, ita nec esset idem decretum, si ipsa illud non fuisset ingressa, omnia enim tam in ordine naturæ, quàm gratiæ decerni aiunt eodem actu voluntatis divinæ.

IV.
Sicut sit possibile hujusmodi decretum, sicut non, in præsentem non est admittendum.

Secundò impugnatur, nam secundum Patres peccatum Adæ fuit causa moralis adventus Christi, ergo missio Christi & permissio peccati, non fuerunt decreta eodem indivisibili actu, quod probo, in tantum enim peccatum est causa moralis adventus Christi, in quantum est quid movens Deum intuitu illius vel Incarnationem, causa enim moralis est illa, quæ physicè quidem non attingit effectum, movet tamen causam physicam ad illum producendum, ergo cum intentionaliter moveat, debet videri, ergo pro illo priori est, ergo dependenter ab aliquo decreto, sed non dependenter à decreto Incarnationis, cum hoc necdum sit, ergo non est idem decretum formaliter Incarnationis & permissionis peccati.

V.
Peccatum Adami fuit causa moralis Incarnationis, ergo non permissio peccati eodem decreto.

Dices, Deum velle Incarnationem propter peccata, non est ita capiendum ut actus volendi Incarnationem sit ob peccata, sed solum est velle ut peccata sint causa Incarnationis, licet eodem indivisibili actu utraque velit. Sed contra: hoc enim videtur omnino intelligibile, esse enim causam motivam respectu alius, est esse quid movens illius voluntatem ad id præstandum, sicut enim physicè efficiens est illud, quod physicè influit in effectum, ita efficiens moraliter est quod movet alterum ad physicè influendum, ob quam rationem causa moralis reducit ab omnibus ad efficientem. Unde dicere Deum velle ut peccata sint causa moralis Incarnationis, & tamen non esse causam cur Deus velit Incarnationem, est implicatio in terminis, in tantum enim aliquid est causa moralis, in quantum est causa movens ad illius positionem, sicut est implicatio in terminis dicere Deum velle, ut medicina sit medium ad sanitatem, & tamen non velle ut physicè ad eam concurrat, ergo & velle ut aliquid sit medium morale, & non concurrat moraliter, concurrere autem moraliter, est movere voluntatem ad aliquid volendum, & efficiendum, ergo debet illud prius videri, ergo præcessit aliquid illius decretum, ergo non est idem decretum formaliter hujus & illius.

VI.
Aliquid esse causam motivam respectu alius est voluntatem movere ad aliquid faciendum.

Est implicatio in terminis peccata esse causam moralem Incarnationis, & tamen non movere Deum ut illum velit.

Tertiò, quia Incarnatio secundum Patres est volita ut remedium peccati, ergo præsupponitur id in ordine ad quod esse debet remedium, ergo pro aliquo priori est permissum peccatum, quam decreta Incarnatio, sicut ut gloria detur per modum præmii, requiritur ut pro aliquo priori sint merita intuitu quorum conferatur: licet enim ex vi hujus decreti nec esset Incarnatio sine peccato, nec gloria sine meritis, neque tamen esset illa ratione peccati, neque hæc ratione meritorum, utpote quæ solum concomitanter se habent: sicut si Deus decerneret eras creare hominem, vel Angelum in sole, non posset cum ex vi hujus decreti

VII.
Cum juxta Patres, non videmus Incarnationem volita sine remedium peccati, hoc pro aliquo priori permissum esse debuit, quàm decretum Incarnationis.